

זרע שמשון

פנינים יקרים וקצרים מתורת הגאון המקובל חסידא קדישא הרב מוה"ר שמשון דיים כ"ר נחמן מיכאל נחמני זלה"ה מח"ס 'זרע שמשון' ותולדות שמשון' נלב"ע ו' אלול תקל"ט ומקום קברו לא נודע שהבטיח שכל הולמד בספריו יזכה לישועות ונפלאות בבני חיי ומזוני

פרשת בא תשפ"ג • זרע שמשון הלימוד שמשפיע ישועות • 456

חמץ, והלא כבר נצטוו 'שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם'. ויש לבאר שמה שנאמר בסוף הפסוק 'כי גורשו ממצרים וגו' וגם צידה לא עשו להם' הרי זה נתינת טעם לנאמר בפסוק מקודם 'וגם ערב רב עלה עמהם' והיינו שקבלו גרים בעת יציאתם ממצרים, ולכאורה קשה שהלא אמרו בגמרא (יבמות כד, ב) אין מקבלים גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה, וכפי שיש לדרוש מהפסוק (ישעיה נד, טו) 'מי גר אתך עליך יפול', 'מי גר אתך' בעניותך, 'עליך יפול' בעשירותך. שהיות שהיה זמן טוב לישראל, חוששין שמא אינם מתגיירים באמת, ורק רוצים לקבל את הטובות שיש לישראל. ואם כן קשה האין קבלו ישראל גרים, והלא עתה בעת יציאתם ממצרים היו ישראל עשירים ובטלוה ולא היה להם לקבלם.

על כך בא הכתוב כמתרץ 'כי גורשו ממצרים וגו' וגם צידה לא עשו להם' וגו', והיינו שלא היה להם צידה כל צרכם ולכך שפיר נחשבים ישראל 'בעניותך' שהם בעת של עוני, אף על פי שיצאו לחירות והיו מושפעים מכסף וזהב ורוב טוב, וכפי שמבואר במשנה (פאה פ"ה מ"ד) בעל הבית שהיה עובר ממקום למקום והיה צריך ליטול לקט שכחה ופאה, יטול, דעני היה באותה שעה. דמשמע שאף העשיר כשאין לו לאכול נקרא עני, ולכן גם עתה שלא היה להם מה לאכול נחשבים עניים והיו יכולים לקבל גרים ולכך 'גם ערב רב עלה אתם'. (זרע שמשון פרשת בא - הגש"פ אות א)

ביאור נפלא מפני מה מכת בכורות היה דוקא בחצות הלילה

'ליל שְׁמֵרִים הוא לה' להוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא הַלַּיְלָה הַזֶּה לַה' שְׁמֵרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדוֹתֵם' (יב מב): הנה ידוע (שפתי כהן בפסוק זה) שחצי לילה הראשונה נקרא ליל שהוא דין. וחצי לילה השני הוא רחמים ונקרא לילה. בסוד נער ונערה. ולפי"ז קשה איך יתכן מאמר הכתוב כאן 'ליל שמורים וגו' הוא הלילה, הלא אם הוא 'ליל' אינו 'לילה', שהרי אם הוא דין [=ליל] אינו רחמים [=לילה]. ונראה הביאור שאכן זה הטעם שהקב"ה הכה את הבכורות דוקא בחצות הלילה, שקודם לכן לא היה אפשר להכותם, כי אם היה מכה אותם בשליש או ברביע הלילה עדיין היה נשאר שהות בחצי הראשון של הלילה שהיא שעת הדין, וממילא היה מקום למדת הדין לקטר על ישראל, ואפשר שהיה חל מדת הדין אף על ישראל שהרי זה עדיין עת דין. משום כן המתין הקב"ה עד לרגע האחרון של חצי הראשון של הלילה, ותיכף ומיד באותה רגע עשה דין במצרים, ומיד אחר כך התחיל חצי הלילה האחרונה שזה כבר עת הרחמים ואז אין מקום למדת הדין לקטר. ומשום כן הזכיר הכתוב גם ליל וגם לילה, כי אכן עשה ה' דין במצרים בחצות הלילה בעת שעדיין ליל - דין, ממש בסמוך ללילה - רחמים. (זרע שמשון פרשתינו אות י)

אמרות שמשון

מתוך שמתו אף ככורי מצרים שהיו במקומות אחרים נתברר שהיה זה מכה מאת ה'

'וְעַבְרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִפְתִּי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹקֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי ה' (שמות יב יב): פירש רש"י, אף בכורות מאומות אחרות שהיו במצרים באותה הלילה מתו. ומנין שאף בכורות של מצרים שהיו במקומות אחרים מתו, תלמוד לומר (תהלים קלו, י) 'למכה מצרים בבכוריהם' וכו'.

יש לעיין בדברי רש"י מפני מה הזכיר דרשת חז"ל שאינה שייכת לפסוק זה, אלא נדרשת על הפסוק בתהלים, מה שאין דרכו של רש"י בשאר מקומות, שהוא מפרש את הפסוק שבפרשה, ואינו מפרש פסוקים אחרים שאינם כתובים בפרשה.

ויש לפרש שהיה קשה לרש"י על הפסוק 'והכיתי כל בכור בארץ מצרים', שאם מתו רק הבכורים שהיו במצרים אם כן יבואו מצרים לפקפק בכח המכה, כי יאמרו שטבע האויר או הזמן הוא זה שגרם שימותו הבכורות במצרים, והראיה לכך שבכורות מצרים ששוהים במקומות אחרים לא מתו. על כן הביא רש"י את הפסוק בתהלים 'למכה מצרים בבכוריהם', שמזה שאנו רואים שמתו בכורי מצרים אף ששהו מחוץ למצרים, מזה מוכח שמכה זו אינה באה בדרך הטבע מחמת האויר או המקום,

אלא באה בכח אלוקי לאות ומופת למצרים לשלח את ישראל. ועיקר כוונת רש"י לפרש האין נודע ונתברר שהיה זה מכה מאת ה' ולא מכה הטבע חלילה.

ומה שגם בכורות של שאר האומות שהיו במצרים מתו, זה היה בכדי לפרסם הנס במצרים, שישראל לבדם ניצולו מן המכה ובכורות אומה אחרת לא ניצולו, ודבר זה אינו ממעט מכת המכה כלל. (זרע שמשון פרשתינו אות יב)

אין מקבלים גרים כימות המשיח ואין קבלו ישראל גרים בעת צאתם ממצרים

וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אֲתֶם וְצִאֵן וּבְקָר מִקְנֵה כְּבֵד מָאֵד וַיֹּאפֵּן אֶת הַבְּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאֵו מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֵמָה וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם (יב, לה-לט): מקשים העולם שהלא אף קודם לכן נצטוו באכילת מצה, 'שבעת ימים מצות תאכלו' (שמות יב, טו). ועוד, שנראה שאפו את הבצק עגות מצות כי לא יכלו להתמהמה, הא אילו היה להם שהות היו אופין אותה

ברוכים הבאים

השיעור הקבוע והוותיק בספר המסוגל זרע שמשון

בביהמ"ד סטריקוב ברח' דוד 32 ירושלים

מתקיים מדי יום חמישי בערב

בשעה 8:00 [למשך חצי שעה]

כל משתתפי השיעור זכאים למסור קויטל [פיתקא]

עם שמות לחפילה לישועה וברכה

ולהזכיר שמות באמירת מי שברך

שנאמר אחרי הלימוד ברבים ואמירת התהילים

אל תחמיצו הזדמנות מיוחדת זו עיבורכם ועבור משפחתכם

הוצאת הגליון והפצתו לזכות •

<p>לעילוי נשעית</p> <p>הרה"ח רבי נטע צבי בן בניציון משה ז"ל שיהא אבות תורה וצדק בהתמדה נלב"ע ה' שבט תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>לעילוי נשעית</p> <p>האשה החשובה מרת חיה מלכה פאשקעס ע"ה בת הרב רבי מרדכי ז"ל נלב"ע ט' שבט תשס"א ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>הוקדש ע"י בניה הרה"ח ר' מנחם בנימין פאשקעס שליט"א ואחיו הרה"ח ר' משה פאשקעס שליט"א</p>	<p>לעילוי נשעית</p> <p>האשה מזל סעידה בת דוד ע"ה נלב"ע י"א שבט תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>לברכה ולהצלחה</p> <p>דניאל אודי בן דגי'נה מלכה שיתבשר בכשרות שהוא מחבב להם ויראה הצלחה בלי נבול</p>
--	---	---	--

דם

מפני מה העשירו בני במכת דם

בפרק ח' דבבא בתרא (קטז). דרש רבי פנחס בר חמא, קשה עניות בתוך ביתו של אדם, יותר מחמשים מכות. וידוע שבמצרים לקו חמשים מכות, וכוונת הקב"ה היתה להודיע למצריים שאותן המכות הבאות עליהם הן בשביל ישראל, ואם יהיו ישראל עניים יהיו יותר מוכים מהם ולא היה היכר בין מצרים ובין ישראל, ומשום הכי הוכרח להעשיר את ישראל במכת דם שהיא הראשונה. (פרשת וארא אות ט)

צפרדע

ב' הטעמים מרומזים בפסוקים

ונזה נבוא לבאר הפסוקים 'הנה אנכי נוגף את כל גבולך בצפרדעים ושרץ היאור צפרדעים', דיש לדקדק אמאי כתיב 'אנכי ולא אני, ולמה הוצרך לומר שהצפרדעים ישרצו מן היאור. וי"ל שהקב"ה רצה לרמוז לו ששולח לו הצפרדעים בשביל שתי טעמים אלו של רבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה דאלו ואלו דברי אלקים חיים. וכנגד טעם רבי עקיבא שהיה בשביל שקצים ורמשים כתיב אנכי, דאמרינן בפרק ה' דמציעא (סא): אמר הקב"ה אלמלא לא העליתי ישראל ממצרים אלא בשביל שלא יטמאו בשקצים דיי עכ"ל. וכתוב (שמות כ, ב) 'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' וכו'. וזהו שכתב 'הנה אנכי נוגף את כל גבולך', בשביל שגרמו לישראל לאכול שקצים, ועוד 'ושרץ היאור צפרדעים', לרמוז לטעם האחר שבקשו לאבד אומה שעתידה

פניני שמשון • מכות מצרים

לקבל תורה שנמשלה למים. (פרשת וארא אות י')

כנים ערוב

מן הקל אל הכבד

במכת הערוב נתבלבלו כל הכשפים והחרשים של מצרים שלא היו יכולין לפעול עוד שום מעשה, וכמה גדלו מעשי ה' שמתחילה הביא עליהם הכנים שהיה בידם לפעול ולא יכלו שאין השד שולט על בריה פחותה מכעדשה (סנהדרין יז:), ואחר זה הסיר כוחם מכל וכל שנאבדה ונתבלבלה חכמתם, ולכן הביא עליהם הרבה מינים מעורבבים לרמוז על הערוב שבא למעלה בחכמתם, ולכן שוב לא בדקו בשאר המכות להדמות למשה. (פרשת וארא אות יא)

דבר ברד

הטעם שבברד אמר שלח העז את מקנך ולא במכת דבר

במדרש ילקוט (וארא רמז קפ"ב) דבר מפני מה בא עליהם, לפי ששמו את ישראל רועי בהמות שלהם, לפיכך הביא עליהם דבר והרג כל מה שרעו ישראל. ברד מפני מה הביא עליהם, לפי ששמו את ישראל נוטעי גנות ופרדסים,

לבדה שהרי היו שתי האחרות משמשות עמה ונמצא ח"ו משה בדאי, ולהתרות על כלן אי אפשר שעדיין לא הגיע הזמן העיקרי של המכה האחרת. (פרשת וארא אות טז)

ארבה

למה דוקא במכת ארבה נתברר גבולי מצרים ולא במכת כינים או ברד

וי"ל דבשלמא שאר מכות אי אפשר להכיר בהם בבירור עד היכן גבול מצרים, דהא במקום בני ישראל אף על פי שהיה גבול מצרים לא באו המכות, אבל הארבה שהיו בהם מינים הרבה כשרים בודאי שבאו אף במקום בני ישראל מעט מעט כדי שיאכלום, ולא יותר מדאי כמו שבאו בתוך מצרים לסימן קללה, אבל בגבול בני חם לא באו כלל לא מעט ולא הרבה, ומשום הכי במכה זו הכירו היכן הוא גבול המצריים בדוקא. (פרשת בא אות א)

לפיכך הביא עליהם ברד ושבר כל מה שנטעו ישראל. ואם כן דוקא במכת הברד שלא היתה אלא בשביל הנטיעות אמר לו 'שלח העז' וכו', כדי שיכירו היטב טעם המכה, אבל במכת הדבר שאדרכא היתה הכוונה להמית הבהמות לא יתכן לומר לו 'שלח העז'. (פרשת וארא אות טו)

כנים שהין חושך

טעם שלא מצינו התראה במכות כנים שהין חושך

יש לתת טעם למה במכת הכנים והשחין והחשך לא מצינו בהן התראה אל פרעה קודם המכה כמו בכל שאר המכות. דאיתא בילקוט הראובני (סוף פרשת וארא) בשם ספר הפליאה, שלשה מכות היו משמשות ביחד עם כנים שחין וחשך, בכל מכה ששימשה אחת שימשו שתי האחרות עמה, הרי כנים שחין חשך כלולה כל אחת משלשתן כזה:

כ	נ	ם
ש	ח	ן
ח	ש	ך

עכ"ל. ולפי זה לא היה יכול משה להתרות על אחת מהן

מוקד זרע שמשון: 02-80-80-500 לקבלת הגליון לשלוח למייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com

יוצא לאור ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 ארה"ק הרב ישראל זילברברג 05271-66450

ארה"ב הרב מנחם בנימין פאשקעס: 347-496-5657 Zera Shimshon C/O B Paskesz 1645 48 ST Brooklyn NY 11204 mbpaskesz@gmail.com

ניתן להפקיד בבנק מרכנתי (17) סניף 635 מ.ח. 71713028 ע"ש זרע שמשון כמו"כ ניתן לתרום בכרטיס אשראי

ניתן לשלוח תרומות והנצחות לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים

ניתן להשיג את הספר 'זרע שמשון' בארה"ק: 05271-66-450 בארה"ב: 347-496-5657

זרע שמשון ע"ר 580624120

זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומזוני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו